

Leden Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek
Per e-mail via groot@vereniginghogescholen.nl

onderwerp	kenmerk	plaats en datum
Bestuurlijke reactie op visitatierapport Kenniscentrum Gezondheid en Welzijn	2018-2257	Zwolle, 13 december 2018

Geachte leden van de CEKO,

Op 27 september 2018 is het Kenniscentrum Gezondheid en Welzijn (hierna KC G&W) van Windesheim gevisiteerd in het kader van de BKO, waarin naast een 'overall' beoordeling goed, negen aanbevelingen zijn gedaan. Hierbij geven wij onze reactie op deze aanbevelingen. Deze aanbevelingen zien wij overigens als een positieve stimulans om ons onderzoek op een (nog) hoger plan te brengen.

Aanbeveling 1

De commissie bepleit een versterking van de borging van de wetenschappelijke kwaliteit, omdat met betrekking tot die borging te grote verschillen zijn tussen de lectoraten. Elk lectoraat hanteert zijn eigen methodologieën. Dit pluralisme is prima, want methodologie volgt wetenschappelijke vraagstellingen. Afgezien van één lectoraat heeft de commissie geconstateerd dat de kwaliteit van de methodologie en data management geen onderwerp van reflectie is. De commissie vindt het gewenst dat de lectoren, associate lectoren en onderzoekers op het niveau van het kenniscentrum die discussie aangaan. Dan komen vragen aan de orde als: waar staan we, hoe houden we onze methodologische kennis actueel, hoe versterken en vernieuwen we onze methodologieën om te voorkomen dat we in ingesloten routines blijven steken en hoe zorgen we dat onze methodologische kennis wordt overgedragen? Dat kan de uitwisseling van methodologieën tussen de lectoraten bevorderen en de borging van de kwaliteit op een hoger plan brengen.

Binnen het KC G&W worden verschillende vormen van kennisdelen gehanteerd; zo is er maandelijks KC-onderzoeksoverleg waarin projecten en inhoudelijke thema's (bijv. kwaliteitszorg, methodologie, datamanagement, open science) worden besproken. Ook vindt er maandelijks een lectorenwerkoverleg plaats waarin meer op tactisch/strategisch niveau kennis wordt gedeeld. De impact van deze vormen van kennisdelen wordt jaarlijks geëvalueerd om er zorg voor te dragen dat het interne discours over zowel methodologieën en kwaliteit gevoerd wordt. Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 2

Het kenniscentrum functioneert goed en het is zeker geen optelsom van de afzonderlijke lectoraten. Toch kan het kenniscentrum verder worden versterkt als de kruisbestuiving, zowel inhoudelijk als wetenschappelijk, wordt verbeterd. De in de zelfevaluatie genoemde cross-overs moeten zich niet tot beperken tot inhoudelijke zaken maar ook tot methodologische.

Wij zijn blij dat de BKO-commissie de inhoudelijke binding binnen het Kenniscentrum herkent. Binnen het KC G&W is 'Engaged Scholarship' omarmd om het onderzoek dat verricht wordt binnen het Kenniscentrum te duiden. De verschillende vormen van 'Engaged Scholarship' biedt alle lectoraten binnen het Kenniscentrum handelingsperspectief. Ook worden vanuit de nieuwe Strategische Koers van Windesheim (2017-2022) cross-overs (binnen domeinen en daarbuiten) nadrukkelijk gestimuleerd. Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 3

Er is bij de hogeschool geen ethische commissie die in voorkomende gevallen een toets uitvoert. Waar dat noodzakelijk is bij een onderzoek wordt uitgeweken naar (medisch) ethische commissies elders, met name bij een universiteit. De feedback op voorstellen is navenant versnipperd. Gezien de aard van sommige onderzoeksprojecten van het kenniscentrum en de eisen van de toekomst het advies hier systematische mee om te gaan, zo kan een vaste (M)ETC worden overwogen op het niveau van het kennis centrum of wellicht de hogeschool.

Naar aanleiding van de nadrukkelijke wens van een aantal lectoren van Windesheim en de onlangs vastgestelde Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit waartoe de leden van de VSNU, NFU, VH, TO2's, KNAW en NWO zich hebben te verhouden zijn wij voornemens een hogeschool brede Ethische Toetsings Commissie op te richten. Deze commissie zal in 2019 actief zijn. Voor Medisch Wetenschappelijk Onderzoek dat valt onder de WMO wordt een METC of de CCMO geraadpleegd. Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 4

De doorwerking van de lectoraten naar het onderwijs is uitstekend. De lectoraten laten daarbij een grote verantwoordelijkheid zien voor het onderwijs dat zij bij de opleidingen verzorgen. Zij krijgen echter geen vergoeding voor hun inzet voor het onderwijs. De commissie vindt dit een onevenwichtige situatie gezien de inspanningen die worden geleverd. De opleidingen zouden daar een passende vergoeding tegenover moeten stellen. Om een metafoor te gebruiken: de liefde moet van twee kanten komen. Het kan niet alleen maar bij geven blijven.

Wij zijn verheugd te constateren dat de commissie de doorwerking van de lectoraten naar het onderwijs uitstekend vindt. Ons inziens levert een goede samenwerking tussen onderwijs en onderzoek voor beide primaire processen van de hogeschool veel op. Zo wordt er bijvoorbeeld bij het lectoraat De Gezonde Stad in een minor samengewerkt in een community of practice waarin opleiding en lectoraat met een multidisciplinair team van studenten opdrachten voor en bij de beroepspraktijk uitvoeren.

Verder kunnen er binnen het KC G&W accentverschillen zijn per lectoraat in de driehoek onderwijs, werkveld, onderzoek. Wij zijn echter wel van mening dat elke lector een substantieel deel van de tijd van de aanstelling aan het onderwijs (gastcollege, bijdrage aan opleiding, minor etc.) besteedt.

Met deze kanttekeningen bij deze aanbeveling, onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 5

In de zelfreflectie is te weinig aandacht gegeven aan de vooruitgang die sinds de midtermreview is geboekt. Het is wenselijk dat in de toekomst een systematische analyse van wat er sinds een vorige evaluatie of review is bereikt, wordt gemaakt. Ook wordt aan bevolen op een paar KPI's longitudinale monitoring te doen zodat het mogelijke wordt te reflecteren op groei en krimp.

Naar aanleiding van de midterm review van 2015 is een meerjaren ontwikkelplan gemaakt voor het KC G&W. In dit plan zijn de verschillende uitdagingen belegd bij lectoren, die vervolgens werkgroepen hebben geformeerd. De voortgang van deze werkgroepen is ieder maand besproken in het KC G&W overleg. Ook wordt ieder jaar een jaarverslag gemaakt van het KC G&W waarin wordt teruggekeken op het afgelopen jaar. Er wordt zowel op het niveau van het kenniscentrum als per lectoraat beschreven wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn geweest in het afgelopen kalenderjaar. Wij onderschrijven het belang van monitoring over de jaargrens heen op een beperkt aantal KPI's voor een nieuw meerjarenplan voor de komende vijf jaren. In dit meerjarenplan geven we aan waar het KC G&W over vijf jaar staat en hoe we daar naar toe willen groeien. Tevens zullen we in het plan een beperkt aantal indicatoren opnemen om de voortgang te beschrijven. Kortom, we zullen aan deze aanbeveling uitvoering geven.

Aanbeveling 6

Het praktijkgericht onderzoek is vraaggestuurd zonder dat een situatie mag ontstaan van "u vraagt en wij draaien". Om in de toekomst voldoende impact te hebben, is het nodig periodiek de vraag te stellen waar het kenniscentrum nu staat en waar het over enkele jaren wil staan. Die vraag lijkt eigenlijk niet te worden gesteld, wellicht omdat het kenniscentrum zich in de (luxe) positie bevindt van een mooie omzet en feitelijk geen schaarste aan middelen. Toch vindt de commissie het wenselijk dat het kenniscentrum dit oppakt.

In de nota strategie van het kenniscentrum (2017-2022) is uitvoerig beschreven welke strategische thema's centraal staan in het onderzoek EN het onderwijs van het Domein Gezondheid & Welzijn voor de komende 5 jaar. Deze thema's zijn in nauw overleg met alle stakeholders (in- en extern) tot stand gekomen. De onderzoeken die uitgevoerd worden binnen de lectoraten van het KC G&W vallen allemaal binnen de scope van deze strategische thema's. Verder zijn wij voornemens om in 2019 de nota strategie tussentijds te toetsen bij interne en externe stakeholders. Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 7

In de ontwikkeling van indicatoren is veel energie gestoken. Zij geven een goed beeld van wat de uitkomsten zijn van de lectoraten. De grote hoeveelheid indicatoren gaf de commissie sterk het gevoel dat dit wellicht te veel van het goede was. Bovendien brengt een stevige administratieve last met zich mee. Die last vindt de commissie aan de hoge kant in verhouding tot het inzicht in de uitkomsten dat de indicatoren nu bieden. Daarom is enige stroomlijning en reductie op zijn plaats.

Wij onderschrijven deze aanbeveling van de commissie ten zeerste. We hebben getracht een goede balans te vinden tussen enerzijds 'impact laten zien' en anderzijds 'zo min mogelijk administratieve last'. Soortgelijke aanbevelingen zijn door de BKO-commissies van andere Kenniscentra van Windesheim gedaan. Wij zijn dan ook voornemens om begin 2019 Windesheimbreed met deze aanbeveling aan de slag te gaan.

Aanbeveling 8

Op de website van de hogeschool zijn de projecten en publicaties van de lectoraten van het kenniscentrum goed vindbaar. Hoe die zich verhouden tot de drie centrale thema's van het kenniscentrum komt echter minder uit de verf en zou meer zichtbaar kunnen worden gemaakt. Daarnaast worden alleen de lectoren en associate lectoren vermeld, terwijl de commissie er de voorkeur aan geeft alle betrokken onderzoekers te vermelden, zoals dat ook bij publicaties in wetenschappelijke tijdschriften gebruikelijk is. Immers onderzoek is een teamprestatie.

In de strategie nota van het kenniscentrum staat uitvoerig beschreven hoe de lectoraten zich verhouden tot de drie strategische thema's van het kenniscentrum. Wij onderschrijven de aanbeveling dat deze op de website van Windesheim te weinig duidelijk naar voren komen. Na het verschijnen van het visitatierapport zijn er met de afdeling Marketing en Communicatie (MCD) van Windesheim afspraken gemaakt over de ondersteuning door de afdeling MCD van het kenniscentrum G&W. Hierbij is onder andere afgesproken dat minimaal 4 keer per jaar individueel met de lectoren gesproken zal worden over hun onderzoeksplannen en -activiteiten, en hoe hierover te communiceren. Hiermee kan de gewenste marketing en communicatie adequaat meegenomen worden in de activiteitplannen van de afdeling MCD. Jaarlijks zal de uitvoering met het management van het kenniscentrum G&W geëvalueerd en waar nodig bijgesteld worden in de PDCA-cyclus van de hogeschool. Wij zijn niet voornemens om alle onderzoekers met naam en contactgegevens op de Windesheim website te plaatsen. De lector of de associate lector is het eerste aanspreekpunt voor vragen. Met deze laatste kanttekeningen bij deze aanbeveling, onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 9

Het kenniscentrum heeft voor elk lectoraat een adviesraad en heeft er blijk van gegeven dat men oog heeft voor de kwaliteit van de projecten en resultaten. De schriftelijke vastlegging is daarvan is voor verbetering vatbaar. Uit de gesprekken is niet helemaal duidelijk geworden hoe dit precies gedaan wordt en waar de verzamelde gegevens dan worden opgeslagen. De commissie vindt het wenselijk dat er wordt gewerkt aan een paper trail aan de hand waarvan de kwaliteitsinterventies, de daarbij verzamelde informatie en een weergave van de analyse en verbeteracties te traceren. Bureaucratie moet volgens de commissie worden vermeden, maar van een professionele organisatie mag wel worden verwacht dat zij documentatie kan presenteren waaruit blijkt dat er structuur in het proces is en dat mede aan de hand daarvan gepoogd wordt vooruitgang te boeken. De omvang van die documentatie kan beperkt zijn. Meestal kan worden volstaan met een A4 met daarin verwijzingen naar andere documentatie.

In het proces van het doen van onderzoek vinden op verschillende momenten verschillende vormen van (interne en/of externe) peerreview plaats. Deze verschillende vormen van peerreview worden echter niet systematisch vastgelegd. Bij systematische vastlegging moet overigens ons inziens vermeden worden dat de administratieve last te hoog wordt. Wij onderschrijven, met deze kanttekeningen, deze aanbeveling.

Tenslotte willen we de leden van het visitatiepanel hartelijk bedanken voor hun aanbevelingen. Zoals eerder vermeld zien wij deze aanbevelingen als een positieve stimulans om ons onderzoek op een (nog) hoger plan te brengen.

Met vriendelijke groet,

drs. I.T.J. Grimm MBA
Lid College van Bestuur